

Detta visar bäst, att det äskade anslaget är mycket för litet, hvarför jag tager mig friheten vördsamt föreslå:

att detsamma måtte förhöjas till etthundra tjugutusen Riksdaler.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1871.

P. Östman,
från Wester-Norrlands län.

Häruti instämmer

Pehr Tjernlund,
från Wester-Norrlands län.

N:o 22.

*Af Herr A. Törnfeldt: Med förslag till åtgärder med afseende å landt-
försvarets omorganisation.*

Emedan militäröfningar gifva spänstighet och hållning åt både kropp och själ samt odla sinnet för uppmärksamhet, ordning och lydnad, bidraga de mycket till allmän duglighet, hyfsning och bildning. Redan blott härför borde hvarje yngling och man villigt och gerna underkasta sig dessa uppfriskande, stärkande öfningar. Huru mycket snarare då, som det är och blifver ett everlderligt förhållande, att hvarje land, som vill vara tryggt mot utländskt våld, städse måste vara krigsberedt. Men blifver landet genom denna beredelse utarmadt, så är allt förloradt. Hvarje land, särdeles ett mindre, utarmas genom besoldade härar, om dessa underhållas i tillräckligt antal. Vårt lands uppgift bör derföre blifva att ställa sitt försvarsverk på billigaste fot, som kan vara

ändamålsenlig, på samma gång den hos hela folkstocken ingjuter en heroisk allmänanda med kraft, mod och nit till fosterlandets försvar.

En besoldad eller indelt armé är en stat i staten, lemmande den öfriga befolkningen i veklighetens, maklighetens, liknöjdhetens egoistiska, dolska försöfning. Om än "liten men god" kan den inleda i frestelse till vådliga anfalls-krig, och, väl dresserad, är den för makteggande, som älska militärvälde, merendels ett tillförlitligare stöd än en obesoldad nationalbeväring. Men vid landets försvar mot utlandet kunna de väl vara lika goda, om de hafva lika öfning, ja, den sednare kanske så mycket bättre som den är mera späckad med intelligens, enär den indelta gemenskapen utgår endast ur den fattigaste och därför merendels minst bildade klassen.

I vårt genom lagbunden frihet civiliserade land behöfs ingen dynasti- och aristokrativakt, utan endast ett allmänt nationalförsvar, som för öfrigt alltid är den bästa borgen jemväl för tryggandet af en god samhällsordning.

Bättre att rent af uppgifva gärdet åt den förstkommande, som vill taga det, än att utarma sig genom stora påkostnader för ett försvar, som ändå intet kan försvara landet. Att det närvarande försvaret, i anseende till landets långa utsträckning och mäktiga grannskap ej blott i öster utan numera äfven i söder, icke kan blifva tillräckligt, äfven om man förmådde flerdubbla den indelta armén, är lika påtagligt, som att det nu befintliga befälet skulle blifva alldeles otillräckligt, om indelta armén skulle i sig upptaga tillräckligt antal beväring, som nu saknar allt eget befäl.

Är det klokt att sammanblanda tvänne så olika elementer som indelt armé och nationalbeväring? Den indelta armén, ehuru till sin gemenskap tillhörande samhällets djupaste schakt, kan dock i sin större öfning hysa ett rätt öfversittaremod; då deremot allmän beväring, som inom sig förenar mycken bildning och förmögenhet, kan på grund deraf känna sig öfverlägsen. Split och bitterhet kunde göra begge mindre dugliga. Hafva de, som ifra för sammanblandningen, riktigt betänkt detta? Man borde redan a priori kunna inse missgreppet. Är saken af erfarenhet klar? Hvad jag minnes sedan 1814, är att den beväring, som då gick sammanblandad med indelta armén åt Norge, icke rosade marknaden; och hvad jag hört, lärer samma förhållande ega rum hos den beväring, som nu vid öfningarne instickes bland soldaterna. Må man betänka sig väl, innan man gifver landets söner till pris åt den öfvermodiga skråandan hos en indelt soldatesk! En likartad och helgjuten bataljon är säkerligen bäst. Om den alltid såsom nödvändig åberopade "stammen" är indelt eller icke måtte väl göra detsamma, blott den är väl öfvad.

Inöfningen till försvaret, särdeles infanteriet, upptager för liten tid för att skäligen vara en födkrok för hela lifvet. En så vigtig och för alla lika nödig sak, som landets försvar, bör, utan afseende på lifvets öfriga värf, vara hvars

och ens heligaste pligt utan lön, så vidt möjligt är, hvilket till stor del blifver förhållandet under allmän värnepligt, som, särdeles om öfverdriften i studiet af döda språk m. m. dömes att vid skolor och läroverk lemna rum för den vida mer bildande undervisningen i krigsvetenskap, nog skulle mana och drifva mer än tillräcklig ungdom att göra sig skicklig åtminstone till underbefäl och det lägre subalternbefalet, för att få i sådan egenskap uttjena sin beväringstid.

Hvad betyder "friköpning" från vapenöfning i fredstid? Den betyder oduglighet, omöjlighet när krig inträffar, ty hvilken öfvad trupp skulle väl i krig tåla oöfvade friköpare ibland sig. Det kunde blifva lika om ej värre förhållande än emellan soldater och beväringar. Den nu brukliga friköpningen är således en smygväg till verklig befrielse, som man icke vågar öppet proklamera. Det voro ömkeligt, om Svenskarne, som fordom voro manhaftige, nu blifvit så klemiga att de behöfva friköpning från en värnepligt, hvilken är allmän hos våra nabofolk. Friköpningen är ej blott oridderlig och i så måtto föraktlig; den är förderlig, ty den demoraliserar folkmassan, som mister den lifvande nationalandan, blir håg- och modlös, sedan förmögenhet och intelligens blifvit ifrån den utgallrade; den är vådlig, ty de fattiga klasserna, som man vill anse goda nog att gjuta sitt simpla blod och derföre skicka dem ensamma i striden, kunna i sin rättmätiga harm göra front mot friköparne. Vill man intet deltaga i fosterlandets försvar, utan nu lemna denna fordom "herrliga" sak åt proletariatet, så ned med all herrlighet och, så gerna först som sist, in med röda republiken och kommunismen, som ändå genom slikt måste omsider framretas.

Från allmänna värnepligten måste dock undantagas alla, som af en eller annan orsak äro förhindrade; men som desse likväl äro i samma behof af försvar för sig, familj och egendom som alla andra, så böra de ock dertill bidra med någon friköpning efter förmögenhet. Den, som ej kan försvara sitt fosterland med lif och blod, bör väl göra det med andra medel. Det är rättvist. Dessutom är en sådan friköpning nödvändig såsom en motvigt mot frestelsen och den mycket brukliga oseden att göra eller ljuga sig sjuk, för att gå fri från beväringstjensten.

Att på hittills följda grunder uppfylla bristerna i ena eller andra afseendet förmår icke landet, ty dertill skulle väl erfordras flera millioner tillökad bevillning årligen, utom det ofantliga antal dagsverken, som slösas bort blott på det onyttiga drifvandet till och från de aflägsna mötesplatserna, der man dock undervisas blott i de enklaste elementerna, som väl borde kunna, nästan utan någon kostnad, lika bra inhemtas inom kommunen och hemorten, der hvar och en kunde sjelf föra med sig proviant, som kanske kostar Staten dubbelt då den går genom Kronans händer.

Det går ej an att beröfva näringarne den dyrbara arbetstiden, derföre bör

deras hvilodag till någon del användas vid försvarets öfning. Nog skall detta möta ovilja hos vår tids pietister, som tyckas eftersträfvat att genom likt och olik beherska samvetena; men hvarje fördomsfri och förnuftig människa måste väl inse skillnaden emellan en nyttig, nödig öfning och ett vinstgifvande girigt arbete, och således icke hysa den förnedrande tanken om Gudomen, att han skulle vara tyckmycken som en inbiten phaisé eller läsareapostel. Af samma orsak måste öfningsmötena sammanträngas omkring midsommaren, under hvilken tid landtbruket kan minst känbart undvara sin arbetsstyrka.

För att på lämplig väg komma ifrån det orättvisa och förhatliga indelningsverket, hvares allmänna och mäktiga missnöje ej är rådligt att längre låta kvarstå i landet, och för att komma till det enda möjligen tillräckliga försvar i våra dagar: en eftersträfvad allmän folkbeväpning, för hvilken buse somliga visserligen äro skuggrädda, men oförskyladt, enär militärväsende i kraft af sin natur bäst gör folk ordningssamt och lydigt; så bör nationalbeväringen få sin egna organisation utan någon sammanblandning med det indelta infanteriet.

I förhoppning att, efter de uppskakande och ödesdigra händelser, som nyss timat i vår verldsdel, frågan om vårt landtförsvars reorganisation nu skall med allvar komma på tapeten, får jag vördsammast föreslå Riksdagen fatta följande beslut:

Förberedande åtgärder:

1. Att indelta infanteriet kompletteras endast på förordnande tills vidare.
 2. Att årliga gevärstillverkningen höjes till högsta antal, som kan åstadkommas med nu befintliga verkstäder och maskiner, tills man uppnått första uppsättningen åt alla, som i allmän folkbeväpning böra bära vapen, hvarefter tillverkningen kan minskas för reservbehof.
 3. Att årliga patrontillverkningen höjes i mån af beräknadt behof, ej blott för nedannämnda skjutöfningar, utan äfven för krigsbehof åt den större armé, som allmän folkbeväpning kan uppställa.
 4. Att krigsvetenskap för subalternbefälsgrad inrymmes bland obligatoriska undervisningsämnen vid Statens allmänna läroverk, hvarefter alla tjänst-sökande skola förete godkännande vitsord i sådan vetenskap.
 5. Att inom hvarje kommun inrättas krigsskola för rekryt- och underbefälselever, der lämplig sådan undervisning meddelas åt alla ynglingar om 16—20 år, af kommunens skollärare, klockare och presterskap samt ortens kompanichef, en timme näst före gudstjensten och en timme näst efter dess slut, de trenne första söndagarne i hvardera af April—September månader.
- Att dessa elever, jemte undervisningen och på samma dagar, äfven öfvas

i exercis, manöver och målskjutning med af Kronan erhållna gevär och ammunition, under ledning af kompanichefen, biträdd af nyssnämnde kommun-tjenstemän: skjutningen, med 5 skott per man, före skoltimmen och gudstjensten, exercis och manöver 2 à 3 timmar på eftermiddagen.

6. Att alla gossar om 11—15 år, äfven om de dessförinnan lemnat skolan, öfvas i manöver och exercis med af skolstyrelsen anskaffade trägevär, 2 à 3 timmar hvarje onsdags- och lördags-eftermiddag den tjenliga årstiden af skolans samvaro, under ledning af skollärare, klockare och presterskap.

Organisationen:

7. Att alla specialvapen erhålla värfvadt manskap, som till idkelig öfning förläggas i fästningar och större städer.

8. Att i Stockholm förläggas tvänne värfvade infanteriregementen såsom både garnison och ett ständigt öfnings- och experimentalfält för det högre befälets praktiska utbildning.

9. Att infanteriet för öfrigt utgöres af allmän (således utan rätt till friköpning eller legning) nationalbeväring i trenne uppbåd, hvardera bestående af 10 årsklasser: aktiven, 21—30 år, användlig endast inom Skandinavien och Finland; reserven, 31—40 år, användlig endast inom Sverige och Norge; landtstormen, 41—50 år, användlig endast inom egna provinsen och angränsande häradet af andra.

10. Att bataljonsståndet omfattar antingen en ensam så stor kommun eller en lämplig krets af flera kommuner, hvars 10 årsklasser kunna beräknas utgöra en bataljon, större eller mindre efter ortens tät- eller glesbygdhet.

Att, om kretsens kommuner äro flera än fyra, eller äro mycket olika till folkmängd, de sammangränsande mindre sammanslås så, att kretsen får någorlunda jemnstora distrikt eller kompanistånd, ej flera än fyra.

11. Att hvarje sådant bataljonsstånd erhåller af Konungen utnämnde, af Staten lönade, en bataljonschef och 4 kompanichefer, som skola bo spridda inom ståndet, de sednare för att tillgängligare sköta krigsskolan och öfningarne inom kommunerna, bland hvilka genom sammandragning från den ena till den andra alterneras i tur, om två eller flera äro sammanslagne till ett kompanistånd; den förre för att tillgängligare utöfva inspektion i hvarje månad.

12. Att det öfriga befälet utnämnes dels af krigsministern bland från militärläroverk utexaminerade aspiranter till chefsplatser, hvarvid en hvar, så vidt ske kan, skickas till den ort, han sjelf helst önskar, — dels ock för resten af regementschefen, efter samråd med befälet inom hvartdera kompaniet, bland

de bästa i truppen, och öfvergår i sednare fallet, undan för undan, efter behof på samma sätt kompletteradt, genom de trenne uppbåden, af hvilka reserven och landtstormen erhålla bataljons- och kompani-souschefer, utsedde bland befålet på samma sätt som detta.

Att utexaminerade kadetter företrädesvis skickas till sådana bataljoner och kompanier, som, enligt regementschefens anmälan hos krigsministern, har brist på dugliga befälsämnen.

13. Att regements-, brigads- och divisionsstånden, hvarterdera bestående af trenne underafdelningar, äfven lämpligen bestämmas, och deras af Konungen utnämnde, af Staten lönade chefer bo inom sina distrikt, särdeles der förstnämnde för bättre inspektions skull.

Exercisplatser:

14. Att hvarje kommun, som saknar nog rymligt kyrkotorg, antingen utvidgar detsamma eller inrättar och bekostar, helst i närheten af kyrkan, annan exercisplats med utrymme för tvänne kompanier, och en skjutbana med skotttafa af sten eller jern.

15. Att Kronan, der tillgång finnes, af sin mark upplåter, i glesbygda orter, en exercisplats, utrymlig för tvänne bataljoner, inom mitteln af hvarje bataljonsstånd, och en dito, utrymlig för tvänne regementen, inom mitteln af dess stånd, men i tätbygdare orter endast den sistnämnda, användlig för begge ändamålen; och att, der lämplig tillgång ej finnes på Kronans mark, Staten bekostar dessa platser.

Öfningarne:

16. Att följande öfningsmöten i hemorten årligen hållas:

Befälsmöte, å bataljonsplatsen, 1—10 Juni, med de trenne uppbådens samtliga befäl på samma gång.

Kompanimöte inom dess stånd, 16—20 Juni, för målskjutning, bajonettfäktning, manöver och simulacre, med aktiven och reserven de tre första dagarne, med aktiven och landtstormen de två sista.

Bataljonsmöte, å dess plats, 26—30 Juni, för bataljonsexercis och simulacre, med aktiven och landtstormen de två första dagarne, med aktiven och reserven de tre sista.

Regementsmöte, å dess plats, 2—6 Juli, för regements-simulacre och brigadexercis, med aktiven och reserven.

Kompanimöte, inom dess stånd, i April—September, undantagandes Juni, för målskjutning m. m. med aktiven och reserven fjerde söndagen i hvardera månaden, med aktiven och landtstormen femte söndagen i de två månader, som hafva sådan; vid hvilka möten krigseleverna, åtminstone de äldre, instickas bland beväringarne till formering af en liten bataljon för att gifva dem förkänning af dess rörelser.

17. Att vid hvarje målskjutning, som bör ske hvarje mötesdag med kompaniet, hvarje karl skjuter fem skott, som till point antecknas i protokoll.

Att Kronan bekostar och vid skjutöfningarne tillhandahåller, åt både krigselever och beväringar, ammunition, som ställes i kompanichefernas vård och redovisning, och i sådan mängd att den medgifver någon försäljning åt krigselever och beväringar, hvilka vilja äfven på egen bekostnad öfva sig i skjutning.

Att patronhylsorna vid skjutningen tillvaratagas för att återlemnas till Kronan.

18. Att ett stormöte, distriktvis alternerande i tur, med aktiven tillsammans med artilleri och kavalleri, årligen hålles, 21—30 Juni, i hvilket rikets hela generalitet skall deltaga.

Att den del af aktiven, som är i tur att göra stormötet, det året har kompanimöte på söndagarne i April och Maj, befälsmöte 1—5 Juni, bataljonsmöte 6—10 Juni, till hvilket kompaniernas gemenskap, 5 Juni, föres genom af dess chefer inom truppen utsedt tillfälligt befäl.

Att reserven och landtstormen det året gemensamt hafva befälsmöte 13—22 Juni, kompanimöte 26—30 Juni, bataljonsmöte 4—6 Juli.

Att regementsmöte det året icke hålles i de orter, hvars aktiv går till stormötet.

19. Att vid alla ofvannämnda möteu in- och utryckningsdagarne icke äro inberäknade.

Utredningen:

20. Att remingtonsgeväret erhålles af Kronan, innehafves hela tjänstetiden i de trenne uppbåden och återlemnas med ansvar.

Att öfriga utredningen och vapendrägten, efter gifven enkel men ändamålsenlig modell, är hvars och ens egen, dock åt de fattiga bestådd efter fyrktal af kommunen, som äfven efter samma grund bekostar åt sina medlemmar nödigt antal portativa skyddstält.

Att för utredningens och vapendrägtens bruk under mötena jemte in- och utryckningsdagarne, marschdagur till och från stormötet samt i krig, erhålles

hållas af Staten skäligen slitningspenningar, som, der den är bestådd af kommunen, tillfalla densamma.

Provianteringen:

21. Att en hvar till alla möten i hemorten sjelf medför sin proviant, förskjuten åt tjenare af husbönden: hvaremot Staten lemnar kontant ersättning efter markegångspris för hvarje dag, mötet varar, jemte marsch-, in- och uttryckningsdagar, dessa sistnämnda endast för bataljons- och regementsmötet räknade.

Att kommunen åt sina medlemmar bekostar forsling af ny proviant till aktiv och reserv vid deras afgang från bataljons- till regementsmötet 1 Juli.

Att vid stormötet och i krig Kronan drager försorg om provianteringen, undantagandes de fem första marschdagarne från hemorten, för hvilka en hvar medför kost mot ersättning af Staten såsom ofvan säges.

Diverse bestämmelser:

22. Att ej mindre krigselever än samtliga beväringar i alla tre upp- båden stå under krigslagarne för uraktlåten inställelse vid undervisning och öfningar m. m.

23. Att Staten gifver befälsmötet kontant ersättning för den tidspillan, detta möte förorsakar utöfver hvad den öfriga beväringen får vidkännas.

24. Att från militärläroverk utgående, med afsigt att uteslutande egna sig åt militäryrket, likväl icke kunna utnännas till aflönade chefsplatser förr än efter 30 lefnadsår och minst 5 års tjenstgöring vid nationalbeväringen; men att de, jemte sin befälsbefattning, företrädesvis användas äfven till aflönade instruktörer, der sådana erfordras.

25. Att de utmärktare bland aktivens befäl, hvilka, på regementschefens anmodan, vilja, efter tjenstetidens slut, ytterligare 5 eller 10 år kvarstå såsom aspiranter till aflönade chefsplatser, i stället för att öfvergå till reserven, erhålla af Staten årlig ersättning för den längre mötestid sådant medförer.

26. Att den bland krigseleverna, som har utmärkta anlag för musik och vill såsom trumslagare eller musikanter uttjena sin beväringstid samt blir dertill af bataljonschefen antagen, erhåller ur bataljonskassan ersättning för hvad undervisningen skäligen kostar samt instrumenter, som med ansvar innehafvas under både läro- och tjenstetiden.

27. Att en hvar, som, för vanfrejd, vanförhet eller ouppskjutligt tjänsteåliggande, är, efter bestämd lag, förhindrad att fullgöra sin värnepligt, erlägger, såsom årlig friköpning, till bataljonens musik- och ambulanskassa ett dagsverkes markegångspris för hvarje värnepligtsdag, som han, i fred eller krig, bort iakttaga; egande taxeringskomitéen nedsätta eller borttaga denna afgift hos de fattiga, men deremot höja den till två- eller femdubbelt hos de förmögna och rika.

Att dessa medel uppbäras och förvaltas af en direktion, vald vid kommunalstämmorna inom bataljonsståndet.

Att en hvar under förändrade omständigheter öfvergår från friköpning till värnepligt och tvärtom.

28. Att en hvar, som håller sig undan från värnepligten, skall, när och hvar han ertappas, ej blott stå till ansvar efter krigslagen, utan äfven erlägga dubbel friköpning för hela den tid, han försummat, och ändå, efter nödig kurs i krigsskolan, inträda i beväringen efter sin ålder, såvida han är der till antaglig.

29. Att presterskapet skall i husförhörslängden och i utfärdad flyttningsattest för i beväringens ålder varande man anteckna dess värnepligtsförhållanden.

30. Att skollärare, klockare och presterskap fullgöra sin värnepligt, efter tillträdet af tjänsten, genom undervisning och instruktion, som i 5:te och 6:te punkterna nämnes, samt genom, efter husförhörslängden gjord, årlig renoivering af rullorna öfver kommunens krigselever och beväringar efter deras ålder i hvartera uppbådet, särskildt för tjänstgörande och friköpande.

31. Att tills skolor och kommuner blifvit försedda med militäriskt bildade lärare, Staten för hvarje kompanistånd bekostar en instruktör, som af krigsministern tillförordnas.

Att den, som, efter vid läroverk inhemtad krigsbildning, likväl ej vill eller kan sjelf fullgöra nyssnämnda undervisning och instruktion, bekostar annan instruktör, som af bataljonschefen tillförordnas bland kompaniets befäl.

32. Att de fem årsklasser, som, efter nuvarande beväringsslag, äro värnepligtige, gemensamt utgöra första insatsen i denna organisation och således begynna dess öfningar, så snart bataljons- och kompanistånden blifvit bestämda och i första rummet de sistnämnda försedda med chefer, befäl och instruktörer, hvilka befattningar, så vidt sig göra låter, bestridas genom kommenderingar från indelta infanteriet, intill dess aktiven blifvit fullfärdig och godkännlig genom alla tio årsklasserna, då det indelta manskapet i hvar sin hemort förenas med nationalbeväringen, det indelta befålet genom transport utnämns till chefer och befäl vid densamma, och indelningsverket aflöses i mån af och i följd med personalens afgang.

33. Att värnepligtige läkare, prester, skrivvare, handtverkare o. s. v. i sådan egenskap tjenstgöra efter behof.

Jag anhåller om remiss till särskildt Utskott, och att de punkter, som till äfventyrs ej kunna af sådant ensamt behandlas, utbrytas och hänskjutas till sammansatt Utskott eller till annat vederbörligt.

Stockholm den 16 Januari 1871.

A. Törnfeldt.

N:o 23.

Af Herr **B. Bengtsson**: *Med förslag till åtskilliga ändringar i Kongl. Förordningen om hushållningen med de allmänna skogarne i riket af den 29 Juni 1866.*

Enligt Kongl. Förordningen den 29 Juni 1866, angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket, Kap. 5 § 22, skall ordnad hushållning införas å samtliga civil-, militie- och ecklesiastikstaterna anslagna boställsskogar. Enligt 23 § skall boställsskog, som i betydligare mån öfverstiger boställes behof af skogsfång, ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, såsom om kronoparker är stadgadt; men eljest åligger det boställsinnehafvare att bevaka och sköta skogen med iakttagande af den hushållningsplan, Skogstyrelsen fastställt. Enligt 24 § kan boställsinnehafvare, om skogen står under hans egen vård, erhålla viss andel i afkastningen, hvilken andel efter den större eller mindre kostnad, som är med skogens skötsel förenad, må kunna bestämmas ända till halfva behållna afkastningen utöfver husbehofvet. Den behållna afkastningen af boställets skog, som ej tillfaller boställsinnehafvaren, disponeras vid militie-boställen af vederbörande boställdirektion, användes vid de ecklesiastiska boställena, i öfverensstämmelse med Kongl. Förordningen den 11 Juli 1862, till bidrag vid reglerande af